

Uchwała nr 132/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 5 listopada 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr X/56/2024 Rady Gminy Górno z dnia 9 października 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła (sprawozdawca), Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325 ze zm.) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr X/56/2024 Rady Gminy Górno z dnia 9 października 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków z powodu naruszenia z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) w związku z art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.)

Uzasadnienie

Uchwała nr X/56/2024 Rady Gminy Górno z dnia 9 października 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 22 października 2024 roku od Wojewody Świętokrzyskiego i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 5 listopada 2024 roku.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium udział wzięli przedstawiciele Gminy Górno.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Górno postanowiła o udzieleniu dotacji Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jacka w Leszczynach ul. Wybranieckich 3, 26-008 Górno w kwocie 511.000,00 zł z przeznaczeniem na prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym Kościele w Leszczynach – Etap I, wpisanym do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego pod nr A.317 decyzją z dnia 25.07.1966 r.

Jednocześnie w dniu 22 października 2024 r. od Wojewody Świętokrzyskiego wpłynęła skarga Wójta Gminy Górno znak: OrK.201.57.2024.PS z dnia 16 października 2024 r. podpisana z upoważnienia Wójta przez Sekretarza Gminy na badaną uchwałę. Wójt w złożonej skardze podnosi, iż na sesji w dniu 9 października 2024 r. poinformował radę, że podjęcie tej uchwały jest bezprzedmiotowe, ponieważ Bank Gospodarstwa Krajowego poinformował, że w dniu 8 października 2024 r. promesa wstępna z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Nr Edycja2RPOZ/2023/2842/PolskiLad została anulowana z powodu niezłożenia Oświadczenia o ogłoszeniu postępowania zakupowego (oświadczenie do wstępnej promesy). Jak wynika z dokumentów uzupełniających przesłanych przez Wójta do złożonej skargi, BGK w dniu 7 października 2024 roku drogą email poinformował Gminę, że jeżeli nie złożone zostanie oświadczenie wnioskodawcy do Promesy wstępnej zostanie ona anulowana w dniu 8 października 2024 roku.

W związku ze złożoną skargą na uchwałę nr X/56/2024, Kolegium Izby w dniu 5 listopada 2024 r. przeprowadziło badanie nadzorcze uchwały nr X/57/2024 Rady Gminy Górno z dnia 9 października 2024 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Górno na 2024 rok. W toku badania Kolegium wskazało nieprawidłowości występujące w ww. uchwale polegające na nie dokonaniu zmian w planie dochodów w dziale 921, rozdz. 92120 § 6090 i w planie wydatków w dziale 921, rozdział 92120 § 6570 w związku z otrzymaną decyzją ośrodkach (tj. anulowanie promesy wstępnej) na dofinansowanie inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, co stanowiło naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 216 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r poz. 1530 ze zm.) w związku z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U poz. 1572). Kolegium w uchwale nr 130/2024 wskazało sposób usunięcia nieprawidłowości poprzez zmniejszenie planowanych dochodów z tytułu środków w dz. 921, rozdz. 92120 § 6090 i wydatków w dziale 921, rozdz. 92120 § 6570 w związku z anulowaną promesą Nr Edycja2RPOZ/2023/2842/PolskiLad na dofinansowanie zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków z zachowaniem równowagi budżetowej, a także doprowadzenie do zgodności kwot wykazanych w załączniku pn. „Limity wydatków na wieloletnie przedsięwzięcia planowane do poniesienia w 2024 roku” oraz w załączniku pn. „Dotacje celowe w 2024 roku” z planem wydatków na 2024 rok. Kolegium Izby stwierdziło, że skoro Rada Gminy Górno w dniu 9 października 2024 roku posiadała wiedzę na temat anulowania promesy wstępnej Nr Edycja2RPOZ/2023/2842/PolskiLad, co skutkowało brakiem przyznania

środków na dofinansowanie inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, winna dokonać zmian w budżecie gminy na 2024 roku po stronie dochodów i wydatków.

W ocenie Kolegium Izby nie dostosowanie planu dochodów z tytułu tych środków stanowi naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 1 oraz art. 216 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie bowiem z art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy „uchwała budżetowa określa łączną kwotę planowanych dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych”. Z kolei ustawodawca w art. 216 ust. 1 ww. ustawy wskazał, że źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego określa odrębna ustawa. Przepis powyższy stanowi odesłanie do ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 1 października 2024 roku (Dz.U. 1572). Ustawodawca w rozdziale 2 „Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego” w art. 10 ust. 3 wskazał, że dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być środki z funduszy celowych otrzymane na podstawie odrębnych ustaw. Takim odrębnym przepisem jest ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.568 ze zm.), stanowiąca podstawę podjęcia uchwały nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 roku w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, w której zostały określone warunki i zasady przyznania środków na dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Gmina jako uprawniony wnioskodawca nie złożył stosownego oświadczenia w wyznaczonym terminie, w związku z czym BGK anulował promesę wstępną z dnia 4 października 2023 roku. W wyniku anulowania przyznanych środków dla Gminy Górnio z przeznaczeniem na realizację inwestycji” Prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym Kościele w Leszczynach – Etap I” w kwocie 500.000,00 zł w budżecie należy zmniejszyć planowane dochody z tego tytułu w 2024 roku i równocześnie zmniejszyć wydatki na ten cel. Nie dokonanie zmiany w planie wydatków, finansowanych tymi środkami (tu: anulowana promesa wstępna), stanowi naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, który stanowi że uchwała budżetowa określa łączną kwotę planowanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych.

W związku z wszczętym postępowaniem nadzorczym wobec uchwały nr X/57/2024 z dnia 9 października 2024 r w sprawie zmian w budżecie gminy Górnio na 2024 rok, w ocenie Kolegium brak jest zabezpieczenia w budżecie na 2024 rok środków na udzielenie dotacji na cel wymieniony w uchwale nr X/56/2024 w sprawie udzielenia dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, co stanowi naruszenie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że w treści normatywnej badanej uchwały Rada Gminy nie wskazała w jakim okresie ma być udzielona przedmiotowa dotacja. W uzasadnieniu do uchwały wskazano, iż dotacja zostanie udzielona w latach 2024-2025. Przedsięwzięcie pn. „Prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym Kościele w Leszczynach – Etap I” zostało wykazane w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy na lata 2024-2049 w załączniku nr 2 „Wykaz przedsięwzięć do WPF”, jednakże w związku z wszczętym postępowaniem nadzorczym wobec uchwały nr X/57/2024 w sprawie zmian w budżecie na 2024 rok, Kolegium Izby na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2024 r. podjęło uchwałę nr 131/2024 o stwierdzeniu nieważności wieloletniej prognozy finansowej na lata 2024-2049.

W ocenie Kolegium Izby w odniesieniu do stwierdzonych uchybień w budżecie Gminy na 2024 rok i stwierdzeniu nieważności wieloletniej prognozy finansowej Gminy na lata 2024-2049, wystąpiły przesłanki do orzeczenia nieważności uchwały nr X/56/2024.

W związku z powyższym Kolegium postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka